

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԱՆԳԼԵՐԵՆ

(առարկա)

ԹԵՄԱ՝ Բառապաշարի գործնական կիրառության կարողությունների
զարգացումը դպրոցում

Կազմեց՝

Գայանե Սարգսյան
(անուն, ազգանուն, հայրանուն)

«Ազարակի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ
(դպրոցի անվանումը)

Ղեկավար՝

Թագուհի Ղոնյան

«Կապանի N2 ավագ դպրոց» ՊՈԱԿ

(Կերպատրաստող կազմակերպության անվանումը)

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
Գլուխ 1.Բառապաշարի գործնական կիրառության կարողությունների զարգացումը դպրոցում.....	4
1.1 Ինչ է բառապաշարը.....	4
1.2 Բառապաշարի բանավոր և գրավոր յուրացման համար անհրաժեշտ հմտություններ.....	7
1.3 Բառապաշարի ուսուցման գործընթացում կիրառվող վարժություններ.....	9
Սեփական հետազոտություն.....	16
Եզրակացություն.....	18
Հավելված 1.....	19
Հավելված 2.....	22
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	23

Ներածություն

Այսօր օտար լեզվի ուսուցման խնդիրն է բանավոր և գրավոր հաղորդակցման ունակությունների ձևավորումը և զարգացումը, հետևաբար օտար լեզվի բառապաշարին տիրապետելը վերոնշյալ նպատակի իրականացման անբաժանելի մաս է կազմում: Բառապաշարի ուսուցումը լեզվակրթության առանցքն է, առանց որի անհնար է տվյալ լեզվով հաղորդակցվելը: Բառապաշարային գիտելիքները զարգացնող ռազմավարությունները անընդհատ փոփոխվում, համալրվում են նոր վարժություններով, քանի որ ժամանակի հետ փոխվում են նաև ուսուցման մեթոդները, մոտեցումները, նպատակներն ու հասարակական պատվերը: Կյանքում տեղի ունեցող ամեն մի փոփոխություն, հասարակության մեջ երևան եկող ամեն մի նորույթ իր անմիջական անդրադարձումն է գտնում լեզվի մեջ՝ համապատասխան բառերի առաջացումով կամ գոյություն ունեցող բառերի իմաստային զարգացումով: Սրա հետևանքն է այն, որ մինչդեռ լեզվի մյուս բաղադրիչները փոփոխվում են շատ երկար ժամանակամիջոցում և աննկատելի կերպով, բառապաշարի զարգացումն ու նրանում կատարվող փոփոխությունները տեղի են ունենում շատ ավելի արագ, նկատելի են լինում համեմատաբար շատ կարճ ժամանակամիջոցում, իսկ հաղորդակցությունը բարելավվում է ամենից առաջ բառապաշարի հարստացմամբ և ճիշտ գործածությամբ:

Հետազոտության արդիականությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով ,որ միայն ունենալով բառապաշարի մեծ պաշար և կարողանալով այն ճիշտ գործածել հնարավոր է դառնում բարելավել հաղորդակցությունը,իսկ ժամանակակից աշխարհում օտար լեզու սովորելու առավելություններն ապացուցված են:Այն մեծացնում է ուղեղի ֆունկցիոնալությունը, միջանձնային հմտությունները, միջմշակութային իրազեկվածությունը և կարիերայի հնարավորությունները:

Հետազոտության նպատակը` Կարևորել բառապաշարի գործնական կիրառության կարողությունների հմտությունները:

Հետազոտության խնդիրը` Ներկայացնել բառապաշարի ուսուցման գործընթացում կիրառվող մի շարք վարժություններ, որոնք ավելի արդյունավետ են դարձնում ուսուցման գործընթացը:

**Գլուխ 1. ԲԱՌԱՊԱՇԱՐԻ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԿԻՐԱՌՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄՈՒՄԸ ԴՊՐՈՑՈՒՄ**

Գլուխ 1.1. Ինչ է բառապաշարը

"Simply by changing your habitual vocabulary, you can instantaneously change how you think, how you feel, and how you live"
Tony Robbins

"You can't build a vocabulary without reading. You can't meet friends if you...stay at home by yourself all the time. In the same way, you can't build up a vocabulary if you never meet any new words. And to meet them you must read. The more you read the better".

Rudolf Flesch

<<Պարզապես փոխելով ձեր սովորական բառապաշարը, դուք կարող եք անմիջապես փոխել ձեր մտածելակերպն ու ապրելակերպը >>:

Թոնի Ռոբինս

<<Դուք չեք կարող ունենալ բառապաշար առանց ընթերցելու: Դուք չեք կարող հանդիպել ընկերների, եթե դուք... մնաք ամբողջ ժամանակ տանը: Նույն կերպ,դուք չեք կարող կառուցել ձեր բառապաշարը, եթե դուք երբեք չեք հանդիպում նոր բառերի: Իսկ որպեսզի հանդիպեք, դուք պետք է կարդաք, որքան շատ այնքան լավ>>:

Ռուդոլֆ Ֆլեսչ

Ամեն մի լեզու ունի իր բառերը,որոնց թիվը կարող է հասնել մի քանի հարյուր հազարի: Ղրանց ամբողջությունը տվյալ լեզվի բառապաշարն է: Այդ բառերը հավասար արժեք և միանման գործածություն չունեն:Կան համեմատաբար հաճախ և հազվադեպ գործածվող բառեր:Տվյալ լեզվի բոլոր բառերի ամբողջությունը կոչվում է բառապաշարային կազմ կամ լեզվի բառային կազմ: Ամեն մարդ յուրազնում և գործածում է լեզվի բառապաշարի մի մասը միայն: Ամեն անհատ միջին հաշվով գիտի,հասկանում է 20 25 հազար բառ և գործածում է դրանցից 3 4 հազար: Բայց բոլոր մարդիկ նույն բառերը չէ, որ գիտեն և գործածում են: Մոտ 2000 բառ բոլորի բառապաշարում համընկնում է, մնացածը տարբեր է լինում թե՛ քանակով, թե՛ կազմով՝ կախված մարդու մտավոր զարգացման մակարդակից, կրթությունից, զբաղմունքից, հետաքրքրություններից,միջավայրից, շփումներից: Յուրաքանչյուրի

բառապաշարը ավելանում է տարիքի հետ և դառնում հաղորդակցման կարևորագույն գեներ:

Բառապաշարը լինում է ակտիվ և պասիվ:Ակտիվ բառապաշարը ներառում է այն բառերը,որոնք օգտագործվում են տվյալ մարդու կողմից իր առօրյա կյանքում իր ամենօրյա պահանջմունքները բավարարելու համար:Իսկ պասիվ բառապաշարը կազմում են այն բառերը ,որոնք մենք հասկանում ենք,եթե լսում կամ կարդում ենք,բայց չենք կիրառում մեր առօրյա կյանքում:

Բառապաշարի ուսուցումը կարևոր գործոնթաց է, քանի որ առանց բառապաշարի հնարավոր չէ ոչինչ փոխանցել: Ինչպես Սթանհայն է նշում (2005) բառապաշարը գիտելիք է, այլ ոչ թե սահմանում այն մասին, թե ինչպես է բառը իր տեղը գտնում աշխարհում: Բառապաշար սովորելը շարունակական գործոնթաց է, որը սկսվում է կյանքի վաղ փուլերում և շարունակվում դարոցական և հետագա տարիների ընթացքում:

Սինատրան, Զիգուրիս Կուն և Ղասինգերը նշում են,որ բառերի հմաստների հնացությունը ազդում է երեխաների յսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու ընթացքում բառերը ճիշտ հասկանալու և օգտագործելու կարողությունների վրա: Նման գիտելիքները ազդում են երեխաների մտածողության բարդությունների և նրբերանգների վրա, նրանց գրավոր և բանավոր լեզուներով հաղորդակցության և տպագիր տեքստերը հասկանալու վրա:¹

Բառապաշարը կարևոր դեր է խաղում բանավոր լեզվի զարգացման և վաղ գրագիտության մեջ²: Պարիսը³ բառապաշարը նույնացնում է որպես անսահմանափակ հմտություններից մեկը, ինչը նշանակում է, որ այն հմտություն է,որը մենք շարունակում ենք զարգացնել մեր կյանքի ընթացքում:

Օտար լեզվի ուսուցման ընթացքում բառապաշարի յուրացման հմտությունների ձևավորումը ենթադրում է ոչ միայն լեզվական քերականական գիտելիքներ, այլև՝

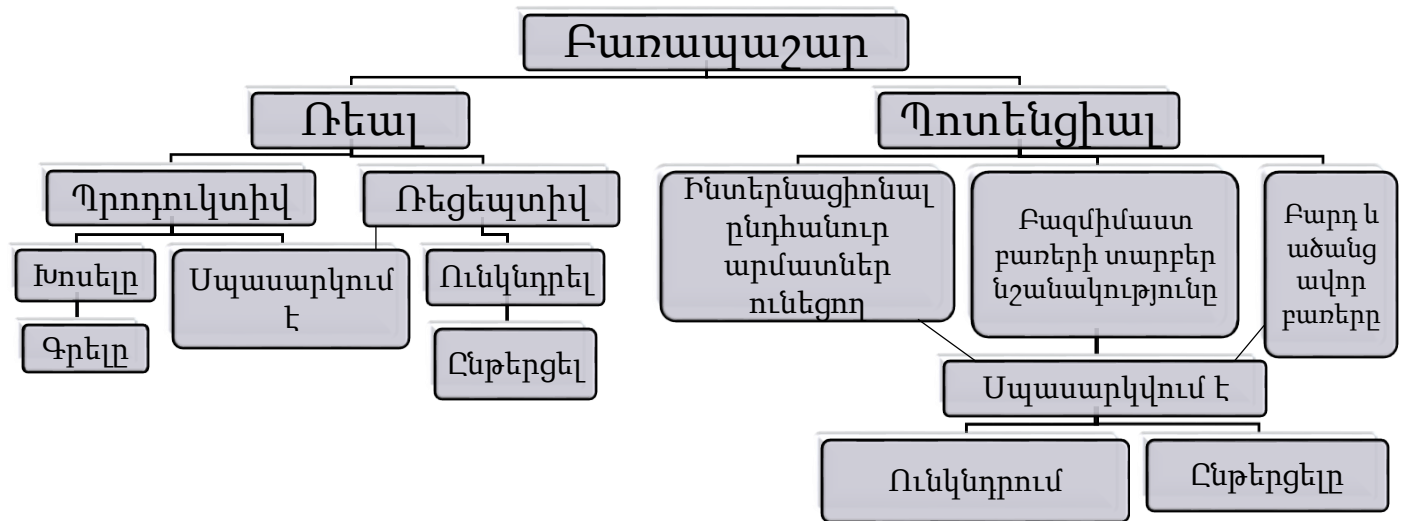
¹ Sinatra, R, Zygouris-Coe, V & Dasinger, S 2011, Preventing a vocabulary lag: What lessons are learned from research, Reading & Writing Quarterly, 28(4), pp. 333-334

² Hill, S. (2012). Developing early literacy: assessment and teaching (2nd ed.). South Yarra, Vic. Eleanor Curtain Publishing.

³ Paris, S. (2005). Reinterpreting the development of reading skills. Reading Research Quarterly, 40 (2), 184-202

իրավիճակային, հասարակական և համատեքստային բնույթի կանոնների հմացություն, որոնց հետևում են լեզվակիրները:

Ղարոցում օտար լեզվի ուսուցման ընթացքում սովորողները պետք է ընկալեն և յուրացնեն բառապաշարային միավորների նշանակություններն ու ձևերը և կարողանան կիրառեն դրանք բանավոր և գրավոր հաղորդակցման տարբեր իրավիճակներում, այսինքն՝ հաղորդակցման ընթացքում պետք է կարողանան կիրառել բառապաշարային միավորները, հասկանան դրանք և՛ լսելիս, և՛ ընթերցելիս:

Գլուխ 1.2 Բառապաշարի բանավոր և գրավոր յուրացման համար անհրաժեշտ հմտություններ

1) վերարտադրողական հմտություններ (գրել, խոսել)

- Ըստ հաղորդականության նպատակի՝ ձիշտ ընտրել բառերն ու բառակապակցությունները
- Շարակարգում և նախադասություններում ձիշտ համապատասխանեցնել բառերը
- Տիրապետել բառաշարահմաստային և բառաշարաթեմատիկ զուգորդումներին
- Համադրել նոր բառերը արդեն իսկ ծանոթ բառերի հետ
- Հոմանիշային և հականիշային խմբերից ընտրել անհրաժեշտ բառը,
- Կատարել համարժեքային փոխարինումներ
- Տիրապետել նախադասության ընդարձակման և կրճատման մեխանիզմներին
- Հարմարվել խոսողի անհատական լեզվական առանձնահատկություններին, տիրապետել արագ հակադարձմանը և այլն:

2) ընկալողական հմտություններ (լսել, ընթերցել)

- Համադրել բառի հնչյունային/տեսողական պատկերը իմաստի հետ
- Ճանաչել և հասկանալ սովորած բառերը (բառակապակցությունները խոսքային հոսքում) գրաֆիկական տեսքում
- Բացահայտել բառիմաստը՝ ելնելով համատեքստից
- Հասկանալ բառիմաստը՝ հիմնվելով հնչյունային միջոցներին (գրաֆիկական նշաններից ածանցում, բառապաշարային միավորների փոխակերպում, փոխառյալ բառեր և այլն)
- Տարբերակել արտասանությամբ և գրելաձևով նման բառերը
- Տիրապետել զգայական համակցության մեխանիզմներին և ևայլն

3) Հասարակական մշակութային գիտելիքներ և հմտություններ

- Համարժեքը չունեցող բառապաշարի իմացություն և վերջինիս ընկալում կրնկրեստ տեքստերում
- Ուսումնասիրվող լեզվի երկրի կենցաղում կիրառվող առարկաները և օբյեկտները նշանակող բառապաշարի իմացություն (դրամային միավորներ, քաշի, երկարության միավորներ, ժամանակ նշանակող բառեր, ճանապարհային նշաններ)

- Խոսքի և էթիկետի իմացություն (մեծերի՝ փոքրերին վերաբերվելու, աշակերտների՝ ուսուցիչներին դիմելու, շփման ժամանակ տարբեր տարիքային և սոցիալական խմբերի անդամների միջև հաղորդակցման առանձնահատկությունների իմացություն) և խոսքային վարք ձևակերպելու հմտություն:

4) լեզվական գիտելիքներ

- Բառակազմության մեջ բառապաշարային միավորների և դրանց համադրության կանոնների իմացություն
- Շարքային և կառուցվածքային բառերի՝ որպես նախադասությունների և տեքստերի կապի միջոց
- Առանձին բառերի ծագումնաբանության իմացություն
- Տարբեր հասկացությունների իմացություն

Գլուխ 1.3. Բառապաշարի ուսուցման գործընթացում կիրառվող մի շարք վարժությունների տեսակներ

Այսպիսով, անգլերենի բառապաշարի յուրացումը կատարվում է ընկալողական և վերարտադրողական վարժությունների միջոցով:

Ընկալողական վարժություններ Receptive exercises	Վերարտադրողական վարժություններ Reproductive exercises
<ul style="list-style-type: none"> • Բացթողումների լրացում (gapfilling) • Բազմակի ընտրություն (multiple choice) • Համապատասխանեցում (matching) • Գուշակում (guessing) • Թարգմանություն (translation) • Քլոզ – ճիշտ բառի տեղադրում (cloze) • Բառային քարտեզ (word map) • Բառային ծառ (vocabulary tree) • Հոմանիշներ և հականիշներ (synonyms and antonyms) 	<ul style="list-style-type: none"> • Կրկնություն (repetition) • Բառաձևի փոփոխություն • Տեղափոխում (replacement) • Վերադասավորում (restatement) • Լրացում (completion) • Նկարների կիրառում (using pictures)

Ընկալողական (receptive) վարժությունները միտված են զարգացնել սովորողի ընկալողական՝ ճանաչելու և հասկանալու հմտությունները: Ընկալողական վարժությունների շարքին են պատկանում.

Ա) բացթողումների լրացում (gapfilling)

Այս վարժության ժամանակ սովորողները պետք է ուշադիր լինեն և տեքստին համապատասխան ընտրեն ճիշտ բառը առաջարկված բառերի ցանկից:

1. Fill in the gaps with the words given on the left. Use them in the correct form.

Life on the ... ships was very hard both for the passengers and the The ships were small and were much ... in the stormy sea. Without ... and patience, ... of them would ever reach the land. The ... had always dangerous work to do. In any weather they had to set the To make their life easier the sailors often sang old folk songs which ... them of their native land and the passengers often ... them.

Sailing, none, sail, courage, remind, sailor (2), join, beat

Բ) Լրացում տրված բազմակի տարբերակներից (multiple choice completion)

Այս վարժության ընթացքում սովորողը պետք է տեղադրի համատեքստին համապատասխան բառ՝ ընտրելով տրված բառերի ցանկից.

Choose the correct answer.

1. Harry is not very good at mountain climbing as he is afraid of
 - a. High
 - b. Heights
 - c. Highness
 - d. Hight
2. Rachel is mad ... the Eurovision Song Contest.
 - a. From
 - b. Against
 - c. About
 - d. For
3. Grandma ... a lot of pleasure from gardening.
 - a. Does
 - b. Gets
 - c. Has
 - d. Makes
4. Our new coach is popular ... the whole team.
 - a. With
 - b. By
 - c. For
 - d. To
5. I'm not siding ... her because she's not right.
 - a. From
 - b. With
 - c. To
 - d. For

Գ) Գուշակում (guessing)

Յուրաքանչյուր մարդ երբեմն ծուլանում է ամեն բառ ստուգել բառարանով, և այդ ժամանակ օգնության է հասնում բառի գուշակման հմտությունը: Օրինակ՝

The snake slithered through the grass. He was hunting.

Ստորև տրված են ընտրության տարբերակներ, որոնցից մենք պետք է ընտրենք՝ փորձելով հասկանալ, թե ինչ է նշանակում slithered՝ առաջնորդվելով տրամաբանությամբ:

A) Stopped moving

Incorrect: the sentence above says THROUGH the grass.

'Through' means there is some movement.

B) Slept in the grass

Incorrect: the sentence above says he is hunting. Snakes don't sleep when they want.

C) Ate something

Incorrect: the sentence above says he is hunting. Snakes don't eat when they are hunting. They eat AFTER they hunt.

D) Moved or travelled

Correct answer: the sentence above says THROUGH the grass. 'Through' means that there is movement.

Դ) թարգմանություն (translation)

Թարգմանության ժամանակ սովորողը չպետք է կատարի բառացի թարգմանություն, որպեսզի չկորչի համատեքստային նշանակությունը, բայց միևնույն ժամանակ չպետք է շատ ազատ ոճի թարգմանություն կատարի՝ հեղինակի խոսքն ու նպատակը չաղավաղելու համար:

2. Translate into English.

1. Ինչու՞ դու ինձ անցյալ տարվանից նամակ չես գրել:

Why haven't you written me a letter since last year?

2. Երեկ ամբողջ օրը անձրևում էր, և ես ստիպված էի մնալ տանը:

It was raining all day yesterday, and I had to stay at home.

3. Որտե՞ղ է նա աշխատում:

- Չգիտեմ, նա ինձ ոչինչ չի ասել այդ մասին:

Where does he work?

- I don't know, he didn't tell me anything about it.

4. Առավոտվանից որևէ բան կերե՞լ ես:

Have you eaten anything since morning?

5. Հուսով եմ՝ չեք մոռացել Աննային:

I hope you haven't forgotten Anna.

Ե) համապատասխանեցում (matching)

Համապատասխանեցման այս վարժության մեջ սովորողները պետք է բառերը համապատասխանեցնեն իրենց իմաստներին:

Match the words with their explanation.

1. Journalist	a. The person responsible for the total operation of the newspaper
2. Breaking news	b. A writer employed by the paper
3. Editorial	c. A critical report of, e.g., a new book, movie, TV show, performance
4. Publisher	d. The newspaper industry
5. Review	e. An article based on current events and facts of immediate interest
6. News story	f. A reporter who gathers information and writes articles for publication
7. Press	g. Messages paid for by the advertiser
8. Circulation	h. A news event in progress
9. Feature story	i. Number of copies sold (subscription and newsstand)
10. Advertisement	j. Any kind of written material
11. Copy	k. Article expressing the opinion of, e.g., a journalist, a reader
12. Staff writer	l. A special interest article; the basic purpose is something other than news

Զ) Քլոզ (cloze) – ճիշտ բառի տեղադրում

Քլոզ է կոչվում այն վարժությունը, որտեղ տեքստում ամեն մի յոթերորդ, ութերորդ և իններորդ և այլն բառերը բաց են թողնված, որոնք սովորողը պետք է գտնի և տեղադրի տրված բառաշարքից՝ ելնելով համատեքստից:

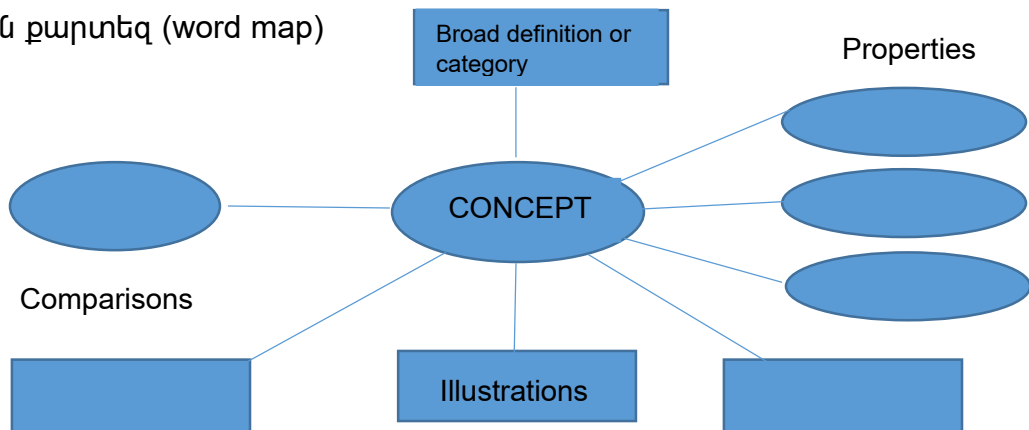
Երեկ անհաջող օր էր ընկերոջս համար: Կարդացեք տեքստը և լրացրեք բացթողումները՝ օգտագործելով աղյուսակում տրված բայերը:

Yesterday was a terrible day for my friend. Read and complete the text using the verbs in the box.

Break	be	leave	sit
Come	eat	sleep	see
Drink	go	stand	take
Think	ring	get	

Yesterday was a terrible day. Everything went wrong. My alarm clock didn't ring. I (1)_____ up very late. After my classes I (2)_____ to a café, ate a sandwich and (3)_____ a juice. But I had to pay for two sandwiches and two glasses of juice as I dropped the first tray with food. I (4)_____ a friend. We (5)_____ on a bench. When I (6)_____ up I stepped in a hole and (7)_____ my leg. My friend drove me to hospital. The doctor X-rayed my leg and we (8)_____ the hospital. My friend (9)_____ me home. There (10)_____ no key in my pocket. I (11)_____ the doorbell. I (12)_____ there was somebody at home. Finally my mother (13)_____ and I got home. I (14)_____ dinner quickly and went to bed. I (15)_____ for ten hours. I hope today is a better day than yesterday.

Է) բառային քարտեզ (word map)

Տվյալ վարժությունը սովորողից պահանջում է գրել մի բառ, այնուհետև տալ դրա սահմանումը, հոմանիշը, հականիշը և վերջապես կարելի է նաև պատկերել նշված բառը:

Բառային քարտեզի դասին պատկանող վարժություններն ընդգրկում են նաև այնպիսիք, որտեղ մի բառից բխում է մեկ այլ, մեկ ուրիշից մեկ ուրիշ բառ և այսպես շարունակ:

Ը) հոմանիշներ և հականիշներ (synonyms and antonyms)

Match the given words with their synonyms.

Tolerance	1. Periodical, journal
Magazine	2. Branch of learning, field of study
Comfortable	3. acceptance
Subject	4. Relaxing, restful
Couch	5. Settee, sofa

Match the given words with their antonyms.

1. To separate, not to take part in	contraction
2. Boring	traditional
3. Long form, expansion	detached
4. Innovative	exciting
5. Connected	join

Բանավոր խոսքը զարգացնելու նպատակով բառապաշարային վարժությունները լինում են նաև վերարտադրողական, որոնք բաժանվում են հետևյալ ենթախմբերի.

Ա) կրկնություն (repetition)

Սովորողները արտահայտությունը լսելուն պես բարձր կրկնում են այն: Նրանք դա անում են առանց իրենց տպված նյութերին նայելու:

REPETITION	
Same word / Same meaning	Different form
Example: sociology – sociology – sociology - sociology	Sociology – sociological - sociologically

Բ) բառաձևի փոփոխություն (inflection)

Արտասանության ժամանակ լսած բառը կրկնելիս կարող է փոփոխության ենթարկվել:

INFLECTION	
Example: I did not say he lost the keys.	I did not say she lost the keys. I did not say he lost the key.

Գ) տեղափոխում (replacement)

Մի բառը արտասանության մեջ փոխարինվում է մեկ այլ բառով:

REPLACEMENT	
Example: I find your offer interesting.	I find it interesting.

Դ) վերադասավորում (restatement)

Երբ սովորողը վերադասավորում է լսված արտահայտությունը և հասցեագրում այն մեկ ուրիշին՝ ըստ տրված ցուցումների:

RESTATEMENT	
Example: Tell him to call in a minute.	Call in a minute.

Ե) լրացում (completion)

Երբ նախադասությունը հեղինակի կողմից ոչ լիարժեք է ասվում, իսկ սովորողը լսելիս այն կրկնում է և ավարտին հասցնում:

COMPLETION	
Example: It's your problem, but....	It's your problem, but not mine.

Զ) նկարների կիրառում (using pictures)

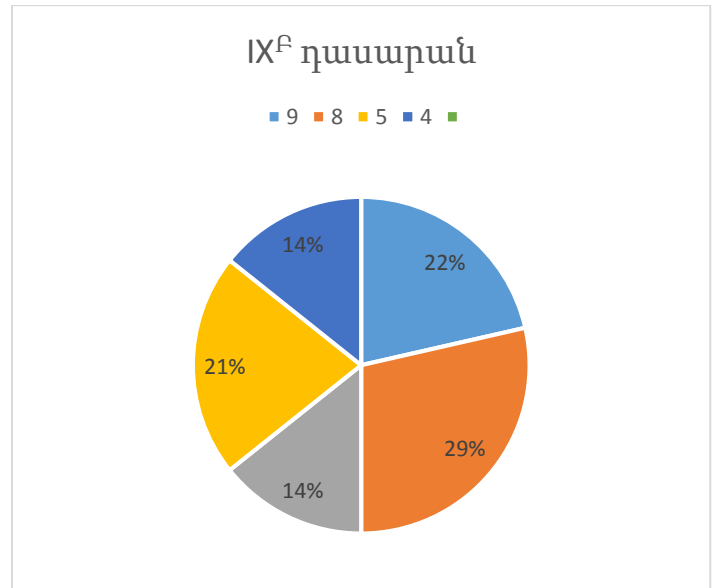
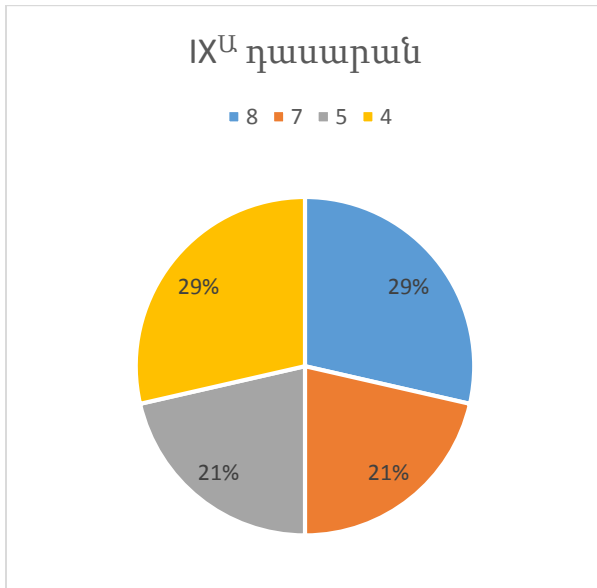
Այս վարժության մեջ բառիմաստը հասկացվում է որևէ մի պատկերի միջոցով:

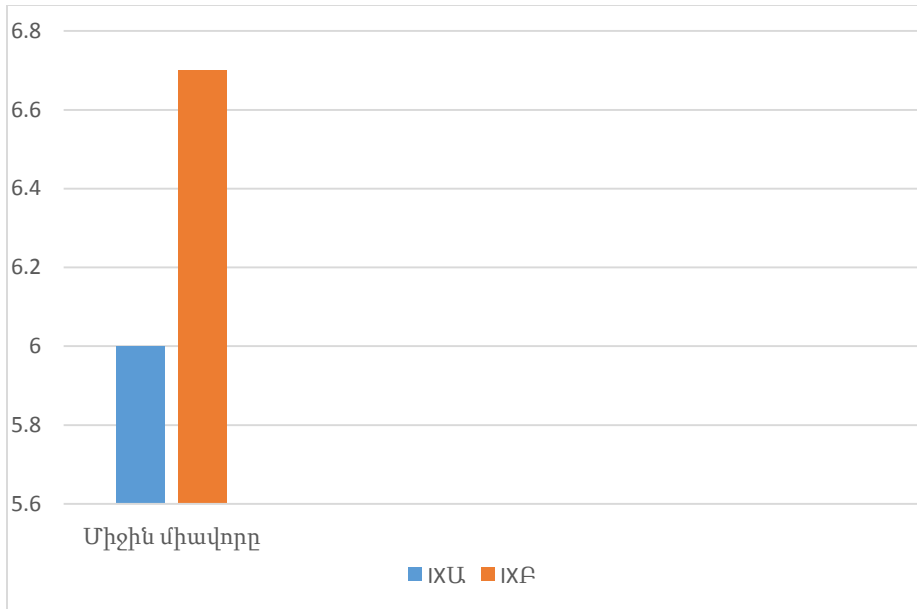
Սեփական հետազոտություն

Յուրաքանչյուր աշխատանք ունի նպատակ, որին հասնելու և իրականացնելու համար կատարվում է հետազոտություն: Այդ հետազոտության արդյունքում հետազոտողը հայտնաբերում է դասի ձևի թույլ և ուժեղ կողմերը:

Իմ հետազոտությունն իրականացրել եմ IX^U և IX^F դասարաններում: IX^U դասարանում դասընթացը կատարել եմ ավանդական մեթոդներով, այսինքն իմ գործառնությունները սահմանափակվել են բառերի ներմուծմամբ՝ բառերի բացատրություն, արտասանություն, և դասագրքում ընդգրկված վարժությունների կատարմամբ: IX^F դասարանում ուսումնական նյութի մատուցման հետ մեկտեղ մեծ ուշադրություն եմ դարձրել գործնական կիրառության կարողությունների զարգացմանը՝ դասի ընթացքում կատարելով բառապաշարի զարգացմանը վերաբերող տարատեսակ վարժություններ: Այս մեթոդը կիրառել եմ վեց դասաժամի ընթացքում և ուսումնառության արդյունքները չափելի ու ակնհայտ էին: Վեց դասաժամ պարապելուց հետո երկու դասարաններում տվել եմ ամփոփիչ թեստ, որի նպատակը սովորողների վեց դասաժամերի ընթացքում յուրացրած բառապաշարի ստուգումն էր:

Սովորողների արդյունքների գրաֆիկ.

Արդյունքները ցույց են տվել, որ այն դասարանում, որտեղ դասերը պարապել են ավանդական մեթոդներով բառապաշարի յուրացումը մասնակի էր կատարված, իսկ IXԲ դասարանում, որտեղ մեծ ուշադրություն են դարձրել վարժությունների զանազանությանը, սովորողները ոչ միայն տիրապետում են բառապաշարին, այլև կարողանում են դրանք օգտագործել տարբեր խոսքային իրավիճակներում:

Անվիճելի է այն փաստը, որ ուսումնառության գործընթացում գիտելիքի յուրացումը յուրաքանչյուր սովորողի համար խիստ անհատական բնույթ է կրում և յուրացման գործընթացը նույնը չէր կարող լինել բոլորի համար: Այսինքն, այստեղ կարևոր էր նաև մոտիվացիան՝ ուսումնական գործընթացի համապատասխանեցումը սովորողների ընդունակություններին, վարժությունների ընտրությունը, բնույթը: Կարևոր էր նաև ուսուցման բովանդակությունը համապատասխանեցնել սովորողների հետաքրքրություններին, նրանց առջև դնել իրական, հաղթահարելի վարժություններ, որպեսզի յուրացման ընթացքում նրանք զգային հաջողության հաճույքը: Նման աշխատանքներն օգնեցին նաև թույլ սովորողների առաջադիմությունը և մոտիվացիան բարձրացնելուն:

Իմ հետազոտությունից հետո ես հանգեցի այն եզրակացության, որ համատեղելով սովորողների և ուսուցչի ջանքերը՝ մատուցվող նյութը առավել մատչելի և հասանելի կլինի և կբարելավվի ուսումնական գործընթացի որակը:

Եզրակացություն

Այսպիսով, բառապաշարի ուսուցումը բավականին կարևոր փուլ է անգլերեն ուսումնասիրող յուրաքանչյուր սովորողի համար: Այսօր, երբ սովորողների հետաքրքրությունները բազմազան են, էական է օտար լեզվի ուսուցումը հնարավորինս հաճելի ու հետաքրքիր կազմակերպել: Այս կապակցությամբ նոր բառեր ներմուծելիս մենք չպետք է բավարարվենք ուսուցման ավանդական մեթոդներով ու միջոցներով, այլ փորձենք ներկայացնել հնարավորինս նոր ու հետաքրքիր լուծումներ՝ բառապաշարը ուսուցանենք հաղորդակցական համատեքստում և փոխներգործուն միջավայրում:

- Կիրառել S<S դասերի անգլալեզու հարթակներ՝ խթանելու սովորողների գործնական կարողությունների զարգացումը:
- Ղասերի ընթացքում կիրառել գրավոր աշխատանքների այլ տեսակներ՝ թելադրություններ, շարադրություններ, փոխադրություններ, որոնք նույնպես հարստացնում են սովորողի բառապաշարը: Շատ օգտակար է նոր սովորած բառերով թելադրության բնագրեր կազմել և թելադրել: Ղա օգնում է սովորողին՝ հասկանալու բառի իաստը, հմտանալու նրա գործածության մեջ և դարձնելու այն իր գործուն բառապաշարի բաղադրամասը: Մյուս կողմից էլ սովորողը հմտանում է նրա ուղղագրության մեջ:
- Սովորողի բառապաշարի գործնական կիրառության կարողությունների զարգացմանը նպաստում են ֆիլմերն ու փոքրիկ կինոնկարները: Էկրանի վրա ցույց տրվող պատկերներն արտահայտիչ են, հետաքրքիր և մեծ ազդեցություն են թողնում: Նկարում եղած գործողությունները, պատկերները, բնությունը մտքեր են արթնացնում, զարգացնում երեխայի երևակայությունը, ինքնուրույնությունը:

Լեզվի զարգացման և ոչ մի փուլում էլ բառապաշարի կատարելագործումը, իր բոլոր դրսևորումներով և ամենամեծ մասշտաբներով հանդերձ, չի կարող դիտվել իբրև ավարտուն գործընթաց. այն, ինչ որ այսօր հանդես է գալիս որպես կատարելագործման իրացում, վաղը կարող է իր դարն ապրած լինել և փոխարինվել ավելի կատարյալով:

Հավելված 1

- <https://i.pinimg.com/originals/a9/44/ad/a944adfbdd2ec49266f75086e72da0e7.jpg>
- https://files.liveworksheets.com/def_files/2019/11/25/911251314370927/911251314370099.pdf
- https://files.liveworksheets.com/def_files/2016/10/17/610171931062960/610171931062960.pdf
- https://languageadvisor.net/wp-content/uploads/2021/06/airport_5_teacher_switcher.pdf
- <https://www.allthingstopics.com/uploads/2/3/2/9/23290220/16-clues-airtravel.pdf>

1. Complete the sentences below using the correct word for each space.(4_0,5)

1.ocean/sea

Both are large areas of water, but a)...is bigger than b)....

2.sea/lake

Both are areas of water,but a a)... has fresh water and a b)... has salt water.

3.sea/lake

Both carry water down from higher ground, but a a)... is smaller narrower and has less water than a b).....

4.river/canal

Both are channels of water between two banks, but a a)...is manmade,a b)...is natural.

5.mountain /hill

Both are high ground, but a a)...is not as high as a b)....

6.forest/wood

Both are areas of trees but a a)...does not have so many trees as a b).....

7.city/town

Both are collections of houses and buildings, but a a)...is larger than a b)...

8. capital city/city

Both are usually large towns, but a a)...is the centre of government for the country and a b)....

2. Vocabulary activity(shore,wood.belief,agricultural) (2_0,4)

1. word	definition
synonym	antonym
sentence	letters vowels syllables

3. Translate into English.(4_0,5)

1. Յուրաքանչյուր երկիր ունի իր սեփական լեզուն և ուտելիքը:
2. Տարբեր ազգերի և ռասաների մարդիկ են ապրում ԱՄՆ _ում:
3. Հայաստանի գյուղատնտեսությունը և արդյունաբերությունը չի զարգանում
4. ԱՄՆ սահմանակից է Կանադային հյուսիսում, իսկ Մեքսիկային՝ հարավում:
5. Հայաստանում չկան տափաստաններ ու անապատներ:

9th grade /Written work (5 1) Topic /Geography (lesson 1)

1. Find the correct answer
1. Which is the largest ocean?
a) the Atlantic b) the Pacific c) the Indian
2. Which is the longest river?
a) the Nile b) the Amazon c) the Mississippi
3. Which is the longest canal?

a)the Panama b)the Corinth c)the Sueth

4.Which is the highest mountain?

a)Ben Nevis b)the Eiger c)Everest

5.Which is the largest desert?

a)the Gobi b)the Sahara c)the Kalahari

2.Fill in these words. (5_1)

Island,to be washed by, Continent,lakes, river

1.The longest...in England is the Severn.

2. The country...the Atlantic Ocean, the North Sea and the Irish sea.

3.Great Britain is an....

4.North West England is also famous for its beautiful....

5.The biggest ... is Asia.

3.Fill in articles where is necessary. (5-1)

1.Europe is bigger than Australia.

2. Which river is longer: Mississippi or Nile?

3.Panama Canal joins Atlantic Ocean and Pacific Ocean.

4. I hope to go to United States next year.

5.Malta is an island in Mediterranean.

Հավելված 2

Thematic test. <https://drive.google.com/file/d/1RsMY6C9V3oFjuZsUM9o2bx-uTKTZJ0d9/view?usp=sharing>

1. <https://drive.google.com/file/d/1yKCvm6KrfCBHBDkpJPAXy1HIJzrl-2J-/view?usp=sharing>
2. <https://drive.google.com/file/d/1-SI7OIC6u41p3ik9mSL36JBv4tkguPnV/view?usp=sharing>
3. https://drive.google.com/file/d/1xt_BLkwFhkVQhsfQ248uVW6Q_wsTLymL/view?usp=sharing
4. <https://drive.google.com/file/d/1ZTc8Mgm0oO-MMQV3iBKOCnGVVHTqLQfT/view?usp=sharing>
5. <https://drive.google.com/file/d/1vHC6es7aPKm8QIDoPhcjPRQSS-HJabZh/view?usp=sharing>

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Sinatra, R, Zygouris-Coe, V & Dasinger, S 2011, Preventing a vocabulary lag: What lessons are learned from research, Reading & Writing Quarterly, 28(4), pp. 333-334
2. Hill, S. (2012). Developing early literacy: assessment and teaching (2nd ed.). South Yarra, Vic. Eleanor Curtain Publishing.
3. Paris, S. (2005). Reinterpreting the development of reading skills. Reading Research Quarterly, 40 (2), 184-202
4. Օտար լեզուները Հայաստանում, Գիտամեթոդական հանդես 2016 (5), ՀՀ ԿԳՆ Կրթության ազգային ինստիտուտ
5. Ջահուկյան Գ., Աղայան Է., Առաքելյան Վ., Քոսյան Վ. (1980). «Հայոց լեզու». *Ժամանակակից հայերենի բառապաշարի զարգացումը, ա. Ընդհանուր գիտելիք*, Երևան, «Լույս» հրատարակչություն
6. Բաղդասարյան Ս. English – 12, անգլերենի 12-րդ դասարանի ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի համար նախատեսված դասագիրք, «Մանմար», 2011
7. Բաղդասարյան Ս. English – 11, անգլերենի 11-րդ դասարանի ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքերի համար նախատեսված դասագիրք, «Մանմար», 2010
8. Գյուլբուդաղյան Ս. Վ. Հայոց լեզվի մեթոդիկա, Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, Երևան, 1978